

12. Mikä selittää verbimuodot *maata, makaan, makasin?*

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

 Kielibuusti
Språkboost

Infinitiivit

Verbit taipuvat persoonissa. Persoonissa taipuvat muodot ovat finiittisiä, kun taas infinitiivi on sanakirjoissa esiintyvä verbin perusmuoto.

Joskus on hyödyllistä tarkastella verbin finiittisiä muotoja, joskus taas kannattaa ottaa lähtökohdaksi infinitiivit, esim. *tykätä* : *tykkään*. Opetuksen kannalta voi esim. miettiä, onko parempi ottaa alkuun vahva-asteiset finiittimuodot.

Verbit jaetaan yleensä neljään tyyppiin infinitiivin päätteen mukaan. Infinitiivimuodon päätteet taas ovat muodostuneet yhdestä kantasuomen päätteestä sen mukaan, millainen äänne- ja tavorakenne verbivartalolla on.

Kaikkien infinitiivien taustalla on *-tAk

Verbityypit:

Verbityypissä 1, tunnus -A: esim. *luketak > *lukeδak > *lukeδa > lukea

Verbityypissä 2, tunnus -dA: esim. *sewetäk > *söötäk > *sööδäk > syödä ~ syyä

Verbityypissä 3, tunnus -nA, -lA, -rA: esim. *menetak > *mentäk > *menδäk > *mennäk > mennä:
*puretak > *purtak > *purδak > *purrak > *purra

Verbityypissä 4, tunnus -tA: esim. *makattak > *maγattak > *maattak > *maatak > maata

Tykät**tk**ää minusta!

Historiallisesta näkökulmasta verbityypissä 4 on *-t*-johdin, johon on liittynyt infinitiivin tunnus **-tAk*.

Tämä näkyy paitsi imperfektin *s*-elementissä (jonka taustalla siis **ti > si* -muutos) esim. *pelkäsin* (< **pelkätin*), myös imperatiiveissa, esim. *tykät**tk**ää*, *maat**tk**aa*, *hypät**tk**ää!*

Kielenoppimisen kannalta on helpompi ajatella nykyiseksi infinitiivin tunnukseksi **-tA*, vaikka *-t-* kuuluukin verbivartaloon.

Lainaverbit mukautuvat usein tyyppiin 4 ja jos niissä on *k*, *p* tai *t*, ne osallistuvat astevaihteluun. Esim. *tykätä* ja *pakata* on lainattu ruotsista, jossa konsonantti on pitkä, vrt. nykyruotsi *tycka*, *packa*.

Infinitiivit ovat verbityypeissä 5 ja 6 samankaltaisia kuin verbityypissä 4

Verbityyppien 5 ja 6 infinitiivi muistuttaa verbityypin 4 infinitiiviä. Niiden finiittimuodoissa esiintyvät suffiksit *-tse-* ja *-ne-*, jotka eivät näy infinitiivissä.

esim. *tarvi-ta*: *tarvit**sen***, *tarvit**set***, jne.

esim. *vanhe-ta*: *vanhene**-n***, *vanhene**t***, jne.

Kannattaako opettaa, että meillä on 5 ja 6 tyyppin verbejä, vai kannattaako opettaa lekseemi kerrallaan, esim. niin, että verbit *tarvita* ja *häiritä* taipuvat seuraavasti ja verbit *vanheta* ja *vaaleta* taas omalla tavallaan? Onko helpompi muistaa, että verbityyppejä on enemmän vai että on tiettyjä verbejä, joiden infinitiivistä ei näe taivutusvartaloita?

Tekijät:
Rigina Ajanki
Emmi Pollari
Otto Vahtola

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

 Kielibuusti
Språkboost

